

ข่าว สภาพัฒนา

Office of the National Economic and Social Development Council (NESDC)

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) 962 ถนนกรุงเกษม เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100

www.nesdc.go.th Tel. 0 2628 2847 Fax. 0 2628 2846 e-mail: pr@nesdc.go.th

สภาพัฒนา update สภาพัฒนา

เรื่อง ภาวะสังคมไทยไตรมาสหนึ่ง ปี 2568

การนำเสนอภาวะสังคมไทยไตรมาสหนึ่ง ปี 2568 พบความเคลื่อนไหวสำคัญ ได้แก่ สถานการณ์การจ้างงานลดลงต่อเนื่อง อัตราการว่างงานลดลง หนี้สินครัวเรือน (ไตรมาสที่ 1 ปี 2567) ขยายตัวในอัตราชะลอลง แต่หนี้เสียเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง เช่นเดียวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่แยลง สำหรับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ การเจ็บป่วยด้วยโรคเฝ้าระวัง และการรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังมีการนำเสนอสถานการณ์ทางสังคมที่น่าสนใจ 3 เรื่อง ได้แก่ (1) ช่องว่าง Soft Skills ในตลาดแรงงานไทย (2) OTT : บริการสื่อสมัยใหม่ควรต้องกำกับดูแลอย่างไร และ (3) เมื่อการเฝ้าระวังและรับมือกับชนิดพันธุ์ต่างถิ่น (Alien Species) รวมทั้งนำเสนอบทความเรื่อง “กรณีศึกษาการรับมือแผ่นดินไหวในต่างประเทศ”

สถานการณ์แรงงานไตรมาสหนึ่ง ปี 2568 ปรับตัวลดลง โดยภาคเกษตรกรรมมีการจ้างงานลดลงต่อเนื่อง ส่วนนอกภาคเกษตรขยายตัวได้เล็กน้อย แต่ยังคงให้ความสำคัญกับความอยู่รอดของ SMEs จากการขาดการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เด็กจบใหม่อาจเสี่ยงตกงาน รวมถึงการสร้างหลักประกันการถูกเลิกจ้างให้แก่แรงงาน

ไตรมาสหนึ่ง ปี 2568 ผู้มีงานทำมีจำนวนทั้งสิ้น 39.4 ล้านคน ลดลงจากไตรมาสหนึ่งของปี 2567 ร้อยละ 0.5 จากการจ้างงานในภาคเกษตรกรรมที่ลดลงอย่างต่อเนื่องที่ร้อยละ 3.1 แต่นอกภาคเกษตรกรรมปรับตัวดีขึ้นเล็กน้อยที่ร้อยละ 0.5 โดยเฉพาะสาขาโรงแรม/ภัตตาคารยังคงขยายตัวได้ที่ร้อยละ 3.5 แม้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวจะเริ่มลดลง เช่นเดียวกับสาขาการขนส่ง/เก็บสินค้าที่ขยายตัวต่อเนื่องที่ร้อยละ 4.5 ขณะที่การจ้างงานในสาขาการผลิตเริ่มหดตัวลงเล็กน้อยที่ร้อยละ 0.4 นอกจากนี้ ในภาพรวมชั่วโมงการทำงานของแรงงานลดลงอยู่ที่ 40.8 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยภาคเอกชนอยู่ที่ 44.0 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ สำหรับผู้ทำงานล่วงเวลาลดลงร้อยละ 5.0 ขณะที่ผู้ทำงานต่ำระดับลดลงร้อยละ 7.9 อัตราการว่างงานลดลง มาอยู่ที่ร้อยละ 0.88 จากไตรมาสหนึ่ง ปี 2567 ที่อยู่ที่ร้อยละ 1.01 ซึ่งมีผู้ว่างงานประมาณ 3.6 แสนคน ลดลงในกลุ่มที่จบการศึกษาระดับมัธยมปลายหรือต่ำกว่า เช่นเดียวกับผู้ว่างงานระยะยาวที่ลดลงร้อยละ 14.3 หรือมีจำนวน 6.8 หมื่นคน โดยกลุ่มผู้ว่างงานที่ไม่เคยทำงานมาก่อนกว่าร้อยละ 74.3 ว่างงานเพราะหางานไม่ได้ ทั้งนี้ ผู้เสมือนว่างงานมีจำนวนกว่า 4.3 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึงร้อยละ 14.6 สำหรับประเด็นที่ต้องเฝ้าระวังและให้ความสำคัญ ได้แก่ 1) การประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อความอยู่รอดของธุรกิจ SMEs โดยรายงานของธนาคารโลก ระบุว่า ธุรกิจในประเทศไทยมีการใช้นวัตกรรมในกิจกรรมต่าง ๆ ในสัดส่วนที่น้อยกว่าประเทศเพื่อนบ้าน กระทั่งต่อความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจ และอาจเป็นสาเหตุให้ปิดกิจการ จึงควรมีการส่งเสริมให้ SMEs เข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อเพิ่มโอกาสในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ 2) การสร้างหลักประกันกรณีถูกเลิกจ้างให้แก่แรงงาน โดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 กำหนดให้นายจ้างต้องจ่ายค่าชดเชยตามอายุงานให้แก่ลูกจ้างเมื่อมีการเลิกจ้างโดยที่ลูกจ้างไม่ได้กระทำความผิด แต่ที่ผ่านมาลูกจ้างไม่ได้รับการจ่ายค่าชดเชยเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะสถานประกอบการจากต่างประเทศ จึงควรมีการศึกษาและกำหนดมาตรการที่ชัดเจนเพื่อให้ลูกจ้างได้รับการชดเชยอย่างที่เหมาะสมและเป็น และ 3) เด็กจบใหม่อาจเสี่ยงต่อการตกงาน ซึ่งผลสำรวจ พบว่า ผู้บริหารกว่าร้อยละ 89 มีแนวโน้มที่จะเสี่ยงการจ้างงานบัณฑิตจบใหม่ เพราะมองว่าขาดประสบการณ์ ทักษะ และมีมารยาททางธุรกิจที่ไม่ดีนัก และเลือกที่จะหันไปจ้างฟรีแลนซ์/พนักงานที่เกษียณไปแล้วทดแทน หรือปล่อยให้ตำแหน่งว่าง ดังนั้น เด็กจบใหม่จึงควรเตรียมความพร้อมของตนเอง ทั้งด้านทักษะและทัศนคติ ขณะที่ภาคการศึกษาต้องเร่งปรับรูปแบบการเรียนการสอน

หนี้สินครัวเรือนในไตรมาสสี่ ปี 2567 ขยายตัวชะลอลงต่อเนื่อง ขณะที่คุณภาพสินเชื่อของครัวเรือนลดลง โดยมีประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ ได้แก่ การมีพฤติกรรมกรรมการบริโภคแบบติดหรูของคนไทยที่อาจนำไปสู่การก่อหนี้เกินตัว และการผลักดันให้สหกรณ์เข้าร่วมเป็นสมาชิกเครดิตบูโร

ไตรมาสสี่ ปี 2567 หนี้สินครัวเรือนมีมูลค่า 16.42 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 0.2 จากไตรมาสเดียวกันของปีก่อน จากความเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อ โดยเฉพาะธนาคารพาณิชย์ ส่งผลให้สัดส่วนหนี้สินครัวเรือนต่อ GDP ปรับลดลงมาอยู่ที่ร้อยละ 88.4 จากร้อยละ 88.9 ของไตรมาสก่อนหน้า ด้านคุณภาพสินเชื่อของครัวเรือนปรับตัวลดลง โดยมูลค่าสินเชื่อส่วนบุคคลที่ค้างชำระเกิน 90 วันขึ้นไป (NPLs) ในฐานข้อมูลเครดิตบูโร มีจำนวน 1.22 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนต่อสินเชื่อรวมอยู่ที่ร้อยละ 8.94 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 8.78 ของไตรมาสที่ผ่านมา ขณะที่สินเชื่อค้างชำระระหว่าง 30 – 90 วัน (SMLs) มีมูลค่า 5.68 แสนล้านบาท ลดลงร้อยละ 6.9 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยมีประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ ได้แก่ 1) คนไทยมีพฤติกรรมกรรมการบริโภคแบบติดหรู ซึ่งอาจนำไปสู่การก่อหนี้เกินตัวได้ง่าย จากการสำรวจขอมหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า คนไทย 1 ใน 3 นิยมใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าหรู (Luxury) และบริการระดับพรีเมียม ทำให้มีแนวโน้มเข้าสู่วงจรหนี้ง่ายขึ้น และ 2) การผลักดันให้สหกรณ์เข้าร่วมเป็นสมาชิกเครดิตบูโร ซึ่งถือเป็นเครื่องมือที่สามารถช่วยให้ประชาชนสามารถหลุดจากปัญหาหนี้สิน รวมถึงเพิ่มโอกาสการเข้าถึงสินเชื่อที่เป็นธรรม

การเจ็บป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังในไตรมาสหนึ่ง ปี 2568 เพิ่มขึ้น และยังต้องให้ความสำคัญกับการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยเฉพาะโรคซิฟิลิส และโรคเอชไอวี (HIV) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และการแพร่ระบาดของโรคไข้ดำแดงในเด็ก รวมทั้งการสัมผัสหรือทานเนื้อวัวดิบอาจติดเชื้อแอนแทรกซ์ได้

ไตรมาสหนึ่ง ปี 2568 การเจ็บป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังเพิ่มขึ้นร้อยละ 64.1 จากการเพิ่มขึ้นของโรคที่ระบาดต่อเนื่องจากไตรมาสปี 2567 ด้วยโรคไข้หวัดใหญ่ และโรคปอดอักเสบ ขณะที่สุขภาพจิตพบปัญหาเพิ่มขึ้น โดยในด้านสุขภาพมีประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ คือ 1) การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ที่มีผู้ป่วยจำนวนมากขึ้น 2) โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยเฉพาะโรคซิฟิลิส และโรคเอชไอวี (HIV) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น 3) การแพร่ระบาดของโรคไข้ดำแดงในเด็ก และ 4) การสัมผัสหรือทานเนื้อวัวดิบอาจติดเชื้อแอนแทรกซ์ ซึ่งทำให้มีโอกาสเจ็บป่วยและเสียชีวิตได้

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ในไตรมาสหนึ่ง ปี 2568 เพิ่มขึ้น

ไตรมาสหนึ่ง ปี 2568 ค่าใช้จ่ายในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.0 โดยการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.0 ขณะที่การบริโภคบุหรี่ยลดลงร้อยละ 0.8 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน สอดคล้องกับจำนวนผู้บริโภคบุหรี่ยที่ค่อย ๆ ลดลงอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี 2554 ถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีประเด็นที่ต้องติดตามและให้ความสำคัญ คือ 5 จังหวัดคนดื่มหนักและเสี่ยงต่อการเป็นโรค จากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติในปี 2567 พบว่า คนไทยอายุ 15 ปีขึ้นไปบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นโดยมี 5 จังหวัด ได้แก่ บุรีรัมย์ ราชบุรี ตาก อ่างทอง และอุดรธานี ที่มีสัดส่วนผู้ที่ดื่มหนัก 3 – 4 วันต่อสัปดาห์ ซึ่งเสี่ยงต่อการเป็นโรค และแม้จำนวนผู้สูบบุหรี่มีแนวโน้มลดลง แต่พบว่ากลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นประจำมีจำนวนเพิ่มขึ้นและนักสูบหน้าใหม่มีอายุน้อยลง

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในไตรมาสหนึ่ง ปี 2568 ลดลง โดยมีประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ คือ การเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็ก คนไทยยังคงเสี่ยงตกเป็นเหยื่อถูกหลอกลวงทางออนไลน์สูง และการเตรียมพร้อมของระบบการแจ้งเตือนภัยพิบัติ

ไตรมาสหนึ่ง ปี 2568 คดีอาญารวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.2 จากไตรมาสเดียวกันของปี 2567 เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของคดียาเสพติดร้อยละ 0.3 และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ร้อยละ 21.1 ขณะที่คดีชีวิต ร่างกาย และเพศ ลดลงร้อยละ 6.8 ด้านการรับแจ้งอุบัติเหตุทางถนน มีการรับแจ้งผู้ประสบภัยสะสมรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.2 จากไตรมาสเดียวกันของปี 2567 โดยเป็นการเพิ่มขึ้นของผู้บาดเจ็บ และผู้ทพพลภาพ ขณะที่ผู้เสียชีวิต ลดลงร้อยละ 11.9 ทั้งนี้ ประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ ได้แก่ 1) การเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็ก ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (ปี 2558 - 2567) พบเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เสียชีวิตจากการจมน้ำ 6,055 ราย โดยสัดส่วนกว่าร้อยละ 33.8 จมน้ำในช่วงเดือนมีนาคมจนถึงพฤษภาคม (เฉลี่ย 2.3 ราย/วัน) โดยในช่วงฤดูฝนยังเป็นช่วงที่มีความเสี่ยงต่อการจมน้ำสูง โดยเฉพาะในพื้นที่น้ำท่วมขัง หรือบริเวณแหล่งน้ำเปิดที่ไม่มีรั้วกั้น/ป้ายเตือนอันตราย อาทิ คลอง หนองน้ำ ร่องระบายน้ำ 2) คนไทยยังคงเสี่ยงตกเป็นเหยื่อถูกหลอกลวงทางออนไลน์สูง จากรายงาน Whoscall ปี 2567 พบสายโทรศัพท์และข้อความ SMS หลอกลวงจำนวน 168 ล้านครั้ง เพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 112 จาก 79.2 ล้านครั้ง ในปี 2566 สูงสุดในรอบ 5 ปี โดยเฉพาะข้อความ SMS ที่แนบลิงก์ฟิชซิง ซึ่งมักแอบอ้างหน่วยงานรัฐ อาทิ การชำระค่าทางด่วน โครงการดิจิทัลวอลเล็ต และ 3) การเตรียมพร้อมของระบบการแจ้งเตือนภัยพิบัติ ปัจจุบันอยู่ระหว่างพัฒนาการแจ้งเตือนสาธารณะภัยให้เป็นระบบ Cell Broadcast (CBS) ซึ่งภายหลังทดสอบยังพบข้อจำกัดในเรื่องระบบปฏิบัติการโทรศัพท์ที่ไม่สามารถเข้ากับสัญญาณ CBS ได้ ขณะที่ผู้ใช้บริการเครือข่าย 2G และ 3G จะได้รับการแจ้งเตือนผ่านระบบ SMS แทน ซึ่งต้องเร่งผลักดันขยายระบบ CBS ให้ครอบคลุมต่อไป

การร้องเรียนของผู้บริโภคเพิ่มขึ้น ในปัญหาเกี่ยวกับสินค้าและบริการ ขณะที่การร้องเรียนปัญหาด้านโทรคมนาคม ผ่าน สำนักงาน กสทช. ลดลง อย่างไรก็ตาม ยังต้องติดตามและเฝ้าระวังเกี่ยวกับการใช้ AI ในการสร้างรูปภาพเพื่อการโฆษณาสินค้า/บริการ ปัญหาเพจที่ฟักรปลอมระบาด และค่าบริการโรงพยาบาลเอกชนที่แพงเกินความเหมาะสม

ไตรมาสหนึ่ง ปี 2568 การร้องเรียนของผู้บริโภคเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมาร้อยละ 36.2 โดยการร้องเรียนสินค้าและบริการผ่าน สคบ. เพิ่มขึ้นร้อยละ 39.2 ขณะที่การร้องเรียนในกิจการโทรคมนาคมของสำนักงาน กสทช. ลดลงร้อยละ 4.8 แต่ปัญหาด้านคุณภาพสัญญาณยังคงน่าเป็นห่วง อย่างไรก็ตาม มีประเด็นที่ต้องติดตามและเฝ้าระวัง ได้แก่ 1) การใช้ AI ในการสร้างรูปภาพเพื่อการโฆษณาสินค้า/บริการ ที่เพิ่มขึ้นและอาจเข้าข่ายเป็นการโฆษณาเท็จ และละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ตลอดจนอาจสร้างความเข้าใจผิดในสาระสำคัญแก่ผู้บริโภค ซึ่งกว่าร้อยละ 67 ของผู้บริโภคยังแยกแยะภาพ AI ได้ยาก และกว่าร้อยละ 20 กลับแยกแยะไม่ได้เลย 2) เพจจองที่ฟักรปลอมระบาดบนแพลตฟอร์มออนไลน์ โดยเฉพาะในช่วงเทศกาล ซึ่งทำให้ประชาชนถูกหลอกหลวงมากขึ้น และ 3) ค่าบริการโรงพยาบาลเอกชนที่แพงเกินความเหมาะสม และไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค โดยในปี 2568 พบราคายา/เวชภัณฑ์ในโรงพยาบาลเอกชนสูงเกินจริง อาทิ ค่าน้ำเกลือขนาด 1,000 มิลลิลิตร ที่ขายในราคา 919 บาท สูงกว่าราคาตลาดถึง 20.4 เท่า (สภาองค์กรของผู้บริโภค, 2568) สะท้อนถึงภาระค่าใช้จ่ายที่ประชาชนต้องแบกรับอย่างไม่เหมาะสม

ช่องว่าง Soft Skills ในตลาดแรงงานไทย

สศช. ร่วมกับบริษัท ศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ จำกัด (SAB) ได้ทำการสำรวจ “ช่องว่างของ Soft Skills ระหว่างทักษะสำคัญที่สถานประกอบการต้องการกับทักษะของแรงงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมถึงแรงงานในอนาคต” ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทั้งกลุ่มนักศึกษา กลุ่มแรงงาน และตัวแทนผู้ประกอบการ เพื่อนำเสนอถึงสถานการณ์ Soft Skills และความสอดคล้องระหว่างความต้องการของสถานประกอบการและแรงงาน รวมถึงการพัฒนา Soft Skills ซึ่งผลสำรวจพบว่า กลุ่มแรงงาน และกลุ่มนักศึกษาต่างให้ความสำคัญกับ Soft Skills เป็นอย่างมาก โดยทั้ง 2 กลุ่มค่อนข้างเห็นด้วยว่า “การมี Soft Skills จะช่วยเพิ่มโอกาสในการหางานได้” และ “Soft Skills มีความสำคัญพอ ๆ กับ Hard Skills” โดยผู้ประกอบการกว่าร้อยละ 65 ให้ความสำคัญกับ Soft Skills และใช้เป็นหนึ่งในเงื่อนไขในการคัดเลือกบุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในองค์กรขนาดใหญ่

อย่างไรก็ตาม ผลการสำรวจมีข้อค้นพบสำคัญที่ไทยต้องเร่งยกระดับ Soft Skills ของแรงงาน ได้แก่ 1) ประเภท Soft Skills ที่แรงงานไทยให้ความสำคัญยังไม่สอดคล้องกับทิศทางของตลาดแรงงานโลก โดยองค์กรต่าง ๆ ทั่วโลกให้ความสำคัญกับ Soft Skills ที่เป็นทักษะแห่งอนาคต โดยเฉพาะทักษะการคิดวิเคราะห์ ความยืดหยุ่นคล่องตัว ความคิดสร้างสรรค์ ขณะที่แรงงานไทยยังให้ความสำคัญกับ Soft Skills ที่มีประโยชน์ต่อการทำงานในปัจจุบันเท่านั้น 2) นักศึกษาและแรงงานเกือบ 1 ใน 3 ยังเข้าใจทักษะ Soft Skills ไม่ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการ โดยพบว่าผู้ประกอบการคาดหวังให้ผู้ปฏิบัติงานมีทักษะในด้านของการทำงานเป็นทีม การบริการและเอาใจใส่ลูกค้า และการสื่อสาร เป็นหลัก ในขณะที่ Soft Skills ที่กลุ่มนักศึกษาและแรงงานมีมากที่สุดกลับไม่สอดคล้องกับทักษะข้างต้น 3) สถานประกอบการกว่า 1 ใน 3 ไม่มีการจัดกิจกรรมพัฒนา Soft Skills ให้กับแรงงาน และการเรียนการสอนในระดับมหาวิทยาลัยยังมีการพัฒนา Soft Skills น้อย โดยในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมาสถานประกอบการกว่าร้อยละ 37.7 ไม่มีการจัดกิจกรรมพัฒนา Soft Skills ให้พนักงาน ขณะที่นักศึกษาถึงร้อยละ 57.4 ระบุว่า การเรียนการสอนในปัจจุบันช่วยพัฒนา Soft Skills ได้น้อยถึงปานกลาง 4) ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและภาคเอกชนในการพัฒนาทักษะ Soft Skills ยังมีจำนวนน้อย โดยพบว่าร้อยละ 61.3 ของสถานประกอบการไม่เคยมีส่วนร่วมกับการศึกษาในการพัฒนา Soft Skills ของนักศึกษา ส่วนใหญ่ร้อยละ 87.6 เป็นแค่การรับนักศึกษาไปฝึกงาน และ 5) กลุ่มนักศึกษาและกลุ่มแรงงานส่วนใหญ่เรียนรู้ Soft Skills ด้วยตนเอง ซึ่งอาจเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ทักษะไม่ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการ

โดยกว่าร้อยละ 32.7 ของแรงงาน และร้อยละ 50.5 ของกลุ่มนักศึกษา ระบุว่าตนเรียนรู้ Soft Skills ด้วยตัวเองเป็นหลัก อาทิ จาก Youtube

ขณะที่ต่างประเทศมีกลไกสนับสนุนที่ชัดเจน อาทิ สิงคโปร์ มีหน่วยงาน SkillsFuture Singapore ในการส่งเสริม Soft Skills ทุกช่วงวัยผ่านหลักสูตรการเรียนรู้ตลอดชีวิต เกาหลีใต้ มีการให้สิทธิแรงงานได้รับการฝึกอบรมทักษะทั้ง Hard Skills และ Soft Skills โดยสนับสนุนค่าใช้จ่ายทั้งหมดตามระบบบัตรกำนัลฝึกอบรม (National Training Card System) และ แคนาดา มีนโยบายสนับสนุนการอบรมระยะสั้น และสนับสนุนค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ประกอบการ พร้อมทั้งการจัดตั้งศูนย์ทักษะแห่งอนาคต ซึ่งหากประเทศไทยต้องการยกระดับศักยภาพ Soft Skills ให้สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องกำหนดแนวทางการพัฒนา Soft Skills อย่างเป็นระบบ ควบคู่ไปกับการวางกลไกสนับสนุนที่ครอบคลุมและยั่งยืน โดยเฉพาะบทบาทภาครัฐ ในการส่งเสริมการบูรณาการของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้การพัฒนา Soft Skills เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งยังต้องมีการส่งเสริมความร่วมมือของสถาบันการศึกษา กับสถานประกอบการทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานไทยและตลาดแรงงานระดับสากล

OTT : บริการสื่อสมัยใหม่ควรต้องกำกับดูแลอย่างไร ?

การให้บริการคอนเทนต์ผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (Over the Top : OTT) เป็นบริการที่เข้ามามีบทบาททดแทนการรับชมคอนเทนต์ดั้งเดิมจากสื่อโทรทัศน์ เนื่องจากสามารถตอบโจทย์พฤติกรรมของผู้บริโภคในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ในปี 2567 มีมูลค่าการตลาดสูงถึง 821.3 ล้านดอลลาร์ฯ และอาจเพิ่มเป็น 1,059.0 ล้านดอลลาร์ฯ ในปี 2571 อีกทั้งยังส่งผลดีต่อเป้าหมายของประเทศที่จะส่งเสริมธุรกิจคอนเทนต์/ดิจิทัลคอนเทนต์ไปตลาดต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม การที่ไทยยังขาดการควบคุมดูแลบริการ OTT ที่ชัดเจน ส่งผลไทยตกอยู่ในสถานะสูญเสียโอกาสทั้งนิยามและสถานะทางกฎหมาย และนำมาซึ่งปัญหา โดยเฉพาะในกลุ่มบริการสตรีมมิ่ง คือ 1) **ผู้บริโภคเข้าถึงเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม/อันตรายได้ง่าย** โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชน จากรายงาน Digital 2023 Global Overview Report พบว่า ร้อยละ 54 ของเด็กและเยาวชนเคยพบเห็นสื่อลามกอนาจารบนแพลตฟอร์มออนไลน์ ซึ่งปัญหาลักษณะนี้มาจาก แต่ละแพลตฟอร์ม OTT มีการกำหนดมาตรฐานในด้านระดับความเหมาะสมของเนื้อหาและการแสดงคำเตือนที่แตกต่างกัน จึงอาจสร้างความสับสนในการรับรู้และความเสี่ยงต่อการเข้าถึงเนื้อหาไม่เหมาะสม 2) **การละเมิดเนื้อหาลิขสิทธิ์ที่เพิ่มขึ้น** โดยเฉพาะแพลตฟอร์มที่อนุญาตให้ผู้ใช้งานสร้างเนื้อหาและเผยแพร่ต่อได้เอง ส่งผลให้การละเมิดลิขสิทธิ์ในอุตสาหกรรมสื่อภาพยนตร์/สื่อบันเทิงของไทยเพิ่มขึ้นและอาจสร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจสูงถึง 10,000 ล้านบาท/ปี และ 3) **ผู้ประกอบการ OTT สามารถอาศัยช่องว่างของกฎหมายเอาเปรียบผู้บริโภค** อาทิ การนำเอารายการที่ลิขสิทธิ์ของผู้ได้รับใบอนุญาตจาก กสทช. ไปเผยแพร่บนแพลตฟอร์มโดยมีการหารายได้เพิ่มเติมจากการแทรกโฆษณาในบริการ

ขณะที่ในหลายประเทศมีการแก้ปัญหาด้วยการกำหนดแนวทางการกำกับดูแล ตลอดจนมาตรการส่งเสริม ดังนี้ 1) **การออกกฎหมายกำกับดูแลบริการ OTT เป็นการเฉพาะ** อาทิ สิงคโปร์ มีกฎหมาย Broadcasting Act 1994 กำหนดให้บริการ OTT เป็นบริการแพร่ภาพกระจายเสียงแบบออนดีมานด์และถ่ายทอดสด ซึ่งกำกับดูแลผู้ให้บริการในประเทศทั้งหมด 2) **ประเทศส่วนใหญ่เน้นตั้งผู้ให้บริการ OTT เข้าสู่ระบบเพื่อกำกับดูแล** โดยการนำ OTT เข้าสู่ระบบ สามารถดำเนินการได้ 2 รูปแบบ คือ (1) ระบบแจ้งประกอบกิจการ อาทิ *ประเทศอังกฤษ เดนมาร์ก และเกาหลีใต้* และ (2) ระบบใบอนุญาต อาทิ *ประเทศสิงคโปร์ และมาเลเซีย* 3) **การกำกับเนื้อหา การโฆษณา และการคุ้มครองลิขสิทธิ์** โดยในด้านเนื้อหา/การโฆษณา *สหภาพยุโรป* มีกฎหมาย AVMSD เพื่อกำกับดูแลในด้านเนื้อหาและการโฆษณาเป็นหลัก อาทิ กลุ่มคอนเทนต์/โฆษณาอันตรายที่ส่งผลกระทบต่อสังคม ส่วนในด้านการคุ้มครองลิขสิทธิ์ โดย *อังกฤษ* กำหนดให้การนำเนื้อหาจากสถานีโทรทัศน์มาเผยแพร่บนแพลตฟอร์ม OTT พร้อมกับเพิ่มโฆษณาสามารถทำได้หากมีการตกลงกับเจ้าของลิขสิทธิ์ ขณะที่ *สิงคโปร์* มีการปรับปรุงกฎหมายลิขสิทธิ์ให้ครอบคลุม

บริการ OTT และบังคับใช้อย่างเข้มงวด และ 4) การส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและส่งออกคอนเทนต์ อาทิ สหภาพยุโรป กำหนดให้แพลตฟอร์ม OTT ต้องมีเนื้อหาที่ผลิตในสหภาพยุโรปไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ขณะที่ เกาหลีใต้ มีการจัดตั้งคณะกรรมการส่งออกเนื้อหา OTT โดยเฉพาะ อีกทั้งยังมีมาตรการสนับสนุน Local Content และการลดต้นทุนการผลิตเนื้อหาผ่านระบบการผ่อนปรนภาษี

จากตัวอย่างการดำเนินการกำกับดูแลและส่งเสริมบริการ OTT ของต่างประเทศ ไทยอาจนำมาปรับใช้โดยมีการดำเนินการ ได้แก่ 1) การเร่งรัดให้มีแนวทางในการกำกับดูแลบริการ OTT ให้ชัดเจน ตั้งแต่การกำหนดคำนิยาม ขอบเขต หน่วยงานที่รับผิดชอบ และรูปแบบการกำกับดูแล 2) การกำหนดเงื่อนไขการกำกับดูแลด้านเนื้อหาและการให้บริการให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งผู้ประกอบการไทยและผู้ประกอบการต่างประเทศ และ 3) การเตรียมความพร้อมของหน่วยงานผู้รับผิดชอบ อาทิ สำนักงาน กสทช. สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ทั้งในมิติด้านอำนาจหน้าที่ งบประมาณ บุคลากร และเทคโนโลยี ควบคู่กับการบูรณาการความร่วมมือ เพื่อให้สามารถดำเนินการกำกับและส่งเสริมดิจิทัลคอนเทนต์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

การเฝ้าระวังและรับมือกับชนิดพันธุ์ต่างถิ่น (Alien Species)

การเข้ามาของชนิดพันธุ์ต่างถิ่น (Alien Species) เป็นความเสี่ยงต่อความหลากหลายทางชีวภาพทั่วโลก โดยรายงานขององค์การสหประชาชาติ (UNEP) ในปี 2566 ระบุว่า นับตั้งแต่ปี 2513 หลายประเทศประสบปัญหาการรุกรานของชนิดพันธุ์ต่างถิ่นมากกว่า 37,000 ชนิดพันธุ์ ซึ่งในจำนวนนี้ 3,500 ชนิด จัดอยู่ในกลุ่มรุกราน ส่งผลให้พืชและสัตว์ท้องถิ่นร้อยละ 60 ทั่วโลกสูญพันธุ์ และคาดว่าภายในปี 2593 ภูมิภาคทั่วโลกอาจมีจำนวนชนิดพันธุ์ต่างถิ่นเพิ่มขึ้นถึง 1 ใน 3 ทั้งนี้ จากรายงาน IPBES ในปี 2566 ระบุว่า ทั่วโลกสูญเสียต้นทุนทางเศรษฐกิจกว่า 423 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ/ปี โดยสัดส่วนร้อยละ 92 เป็นความเสียหายที่เกิดกับระบบนิเวศและคุณภาพชีวิตผู้คน และอีกร้อยละ 8 เป็นเพียงค่าใช้จ่ายในการจัดการและควบคุม สำหรับประเทศไทย ข้อมูลจาก สผ. ระบุว่า ในปี 2561 ไทยมีชนิดพันธุ์ต่างถิ่นทั้งพืชและสัตว์ที่ขึ้นทะเบียนรายการรุกรานแล้วและมีแนวโน้มรุกรานรวมกัน 196 ชนิด ซึ่งในจำนวนนี้ 23 ชนิด ถูกจัดลำดับให้เป็นชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีความสำคัญสูง ยกตัวอย่าง “ปลาหมอควางดำ” (ความสำคัญสูงลำดับ 1) ถูกนำเข้ามาและพบการแพร่ระบาด สร้างความเสียหายต่อเกษตรกรเลี้ยงสัตว์น้ำหรือชาวประมง โดยจากการประเมินของวิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ พบมูลค่าความเสียหายในตำบลแพรกหนามแดง อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม เพียงตำบลเดียวสูงถึง 131.96 ล้านบาท/ปี ขณะที่ในภาพรวมของไทย จากการประเมินของ InvaCost ปี 2560 พบต้นทุนทางเศรษฐกิจมูลค่ารวมอยู่ที่ 5,175.79 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สาเหตุของการแพร่ระบาดมาจากการนำเข้าโดยเจตนาและไม่เจตนา เช่น การนำเข้าเพื่อวิจัยการเกษตร การติดมากับยานพาหนะขนส่ง การนำเข้ามาเป็นสัตว์เลี้ยง ซึ่งช่องทางการระบาดชี้ให้เห็นถึงการขาดการกำกับควบคุมดูแลที่เหมาะสม ในขณะที่ไทยยังไม่มีกฎหมายที่ว่าด้วยการป้องกัน ควบคุม หรือกำจัดโดยเฉพาะ ซึ่งพบช่องว่างการบังคับใช้ อาทิ 1) การขาดการประเมินความเสี่ยงต่อการรุกรานระบบนิเวศก่อนอนุญาตให้นำเข้า มีเพียงมาตรการการตรวจกักกันที่เน้นไปที่ป้องกันควบคุมโรคระบาด 2) การกำหนดสัตว์ชนิดอื่นในประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ยังไม่ครอบคลุมถึงสัตว์ต่างถิ่นรุกรานและมีแนวโน้มรุกรานชนิดอื่น ๆ และ 3) การขาดระบบการตรวจสอบการจัดสัตว์ต่างถิ่น เช่น การให้ผู้ประกอบการกำจัดด้วยตนเองที่ไม่ถูกหลักวิธี

ในขณะที่หลายประเทศมีการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ดังนี้ 1) การออกกฎหมายควบคุมบังคับใช้โดยเฉพาะ ญี่ปุ่น มีกฎหมาย The Invasive Alien Species Act ปี 2547 มีสาระสำคัญ ดังนี้ 1) มาตรการป้องกันการนำเข้า อาทิ การนำเข้าชนิดพันธุ์ต่างถิ่นกลุ่มที่ยังไม่ถูกจำแนก (UAS) ต้องแจ้งรายละเอียดล่วงหน้าแก่หน่วยงาน โดยห้ามนำเข้าจนกว่าจะได้รับแจ้งว่า “ไม่มีความเสี่ยง” ต่อระบบนิเวศ 2) มาตรการควบคุมและกำจัด อาทิ การรายงานเกี่ยวกับสภาพการจัดการ IAS โดยเจ้าหน้าที่รัฐมีอำนาจตรวจสอบได้ตลอดเวลาภายใต้ขอบเขตที่จำเป็น และ 3) มาตรการลงโทษที่เข้มงวด กรณีหากเกิดผลกระทบรัฐสามารถเรียกให้บุคคล/นิติบุคคล รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมดหรือบางส่วนที่จำเป็นในการดำเนินงานจัดการ พร้อมทั้งรับโทษทางอาญา อาทิ นิติบุคคลมีโทษปรับสูงสุด

ถึง 50 ล้านเยน 2) **การจัดทำฐานข้อมูลสายพันธุ์รุกราน เพื่อประโยชน์ในการจัดการ แคนาดา** มีการจัดทำเว็บไซต์และแอปพลิเคชัน โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเก็บข้อมูลจากการถ่ายภาพ ระบุตำแหน่ง ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ถูกนำไปใช้ในการสนับสนุนการวางแผนเชิงนโยบาย มาตรการ และควบคุมระดับประเทศ 3) **การส่งเสริมให้การศึกษาและพัฒนานวัตกรรมการป้องกัน สหรัฐอเมริกา** มีการศึกษาและสร้าง “กำแพงไฟฟ้า” ได้นำทำให้ปลาหลักเลี้ยวผ่านบริเวณดังกล่าว ซึ่งสามารถชะลอการแพร่ระบาดของปลาครีฟเอเซียได้มากถึงร้อยละ 85 – 95 และ 4) **การมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อการอนุรักษ์ นิวซีแลนด์** ดำเนินโครงการกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นรุกรานและฟื้นฟูระบบนิเวศบนพื้นที่เกาะหลายแห่ง เช่น โครงการฟื้นฟูประชากรนกแก้วพื้นเมืองคาคาโปที่ใกล้สูญพันธุ์ เหลือเพียง 51 ตัว ในปี 2538 ให้เพิ่มขึ้นได้มากถึง 252 ตัว ในปี 2565 โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากชุมชนท้องถิ่นและอาสาสมัคร อีกทั้ง ยังได้กำหนดเป้าหมายระดับชาติ “Predator Free 2050” ในการกำจัดสัตว์นักล่าต่างถิ่นให้หมดภายในปี 2593

การดำเนินงานข้างต้นถือเป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์สำหรับไทย ทั้งนี้ การจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นนั้น จำเป็นต้องอาศัยวิธีการที่หลากหลาย โดยในส่วนของไทยควรมีการเร่งปรับปรุงบทกฎหมายให้เฉพาะเจาะจงหรือครอบคลุมมากยิ่งขึ้น อีกทั้ง ยังอาจต้องพัฒนาระบบติดตาม การจัดทำฐานข้อมูล รวมถึงการสนับสนุนทุนด้านการวิจัยเพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศจากการถอดบทเรียนพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ ขณะเดียวกันภาคประชาสังคมและประชาชน ยังสามารถเฝ้าระวังป้องกันการรุกราน เช่น การไม่ปล่อยสัตว์น้ำ/พืชต่างถิ่น ลงสู่ธรรมชาติ รวมทั้ง การแจ้งรายงานหากพบเห็นชนิดพันธุ์ต่างถิ่นผ่านหน่วยงานรับผิดชอบหลัก เช่น กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมประมง กรมปศุสัตว์ ฯลฯ หรือแจ้งไปยังหน่วยงานสนับสนุน อาทิ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บทความเรื่อง “กรณีศึกษาการรับมือแผ่นดินไหวในต่างประเทศ”

ประเทศไทยมีความเสี่ยงต่อแผ่นดินไหวในระดับปานกลาง โดยมีโอกาสที่จะมีแผ่นดินไหว 6 - 8 ครั้งต่อปี ขณะที่แผ่นดินไหวที่ส่งผลต่อไทยส่วนใหญ่มีจุดศูนย์กลางนอกประเทศ อย่างไรก็ตาม แผ่นดินไหวเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2568 ที่ผ่านมา ส่งผลให้อาคารสาธารณะ และอาคารของหน่วยงานรัฐ ได้รับความเสียหายอย่างหนัก 48 อาคาร และเสียหายปานกลาง 304 อาคาร อีกทั้งยังทำให้มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก โดย SCB EIC ได้ประเมินความเสียหายทางเศรษฐกิจไว้ถึง 3 หมื่นล้านบาท สะท้อนให้เห็นว่าไทยยังมีข้อจำกัดในการรับมือซึ่งต่างประเทศมีแนวทางป้องกันและลดความสูญเสีย ดังนี้ 1) **การมีแผนการรับมือกับแผ่นดินไหวที่ชัดเจน** โดยประเทศญี่ปุ่นมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงมีแผนในการเตรียมความพร้อมโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคต่าง ๆ ขณะที่ประเทศสหรัฐอเมริกามีการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับแผ่นดินไหวเพื่อใช้ในการออกแบบมาตรฐานสิ่งปลูกสร้าง ยกกระต๊อบระบบเตือนภัยล่วงหน้า และพัฒนาแนวทางการรับมือ 2) **การเฝ้าระวังการเกิดแผ่นดินไหวและการประเมินผลกระทบ** โดยประเทศญี่ปุ่นและนิวซีแลนด์ได้ใช้ฐานข้อมูลแผ่นดินไหวระดับประเทศหรือทั่วโลกในการวิเคราะห์เพื่อคาดการณ์ความรุนแรงและความเสียหายจากแผ่นดินไหวที่อาจเกิดในอนาคต 3) **มาตรฐานการก่อสร้างอาคารและการส่งเสริมการปรับปรุงอาคารเก่า** โดยประเทศสหรัฐอเมริกา มีมาตรฐานที่ควบคุมให้โครงสร้างอาคารต้องสามารถต้านทานแรงไหวสะเทือน ซึ่งจะปรับปรุงเป็นระยะ ขณะที่ประเทศญี่ปุ่นมีการให้เงินอุดหนุนและสนับสนุนการให้สินเชื่อพิเศษเพื่อปรับปรุงอาคารร่วมด้วย 4) **การสร้างความรู้แก่ประชาชนและซักซ้อมการรับมือกับแผ่นดินไหว** โดยประเทศญี่ปุ่นได้บรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับภัยพิบัติและการรับมือไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอน การออกคู่มือประจำบ้านหรือจัดทำสื่อและคู่มือการรับมือภัยพิบัติ ตลอดจนจัดให้มีการซักซ้อมอย่างสม่ำเสมอเช่นเดียวกับประเทศอิหร่าน 5) **การแจ้งเตือนภัย** หลายประเทศ เช่น ประเทศญี่ปุ่น และประเทศสหรัฐอเมริกา ใช้ระบบเตือนภัยแผ่นดินไหวล่วงหน้า (EEW) เพื่อตรวจจับสัญญาณคลื่นปฐมภูมิ และแจ้งเตือนต่อสาธารณะเมื่อคาดว่าจะมีความรุนแรงถึงเกณฑ์ ผ่านระบบ Cell Broadcast โทรศัพท์ แอปพลิเคชัน วิทยุ ลำโพงชุมชน หรือระบบเตือนภัยของแต่ละรัฐ 6) **การบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉิน** ประเทศญี่ปุ่นจะมีการจัดตั้ง

ศูนย์ประสานงานเฉพาะกิจทันที เพื่อทำหน้าที่ประสานงานและตัดสินใจเชิงนโยบายเร่งด่วน รวมถึงรายงานความคืบหน้าสถานการณ์ให้ประชาชนทราบ โดยการช่วยเหลือประชาชนมีตั้งแต่การกู้ภัย จัดหาศูนย์พักพิง รวมถึงฟื้นฟูสาธารณูปโภค นอกจากนี้ ในระดับท้องถิ่นยังมีการกำหนดจุดอพยพและเส้นทางการอพยพ รวมถึงเตรียมความพร้อมสถานที่สาธารณะเพื่อรองรับการอพยพ และ 7) การฟื้นฟูหลังการเกิดภัยพิบัติ โดยประเทศไทยนั้น จะมีการให้เงินสนับสนุนเพื่อซ่อมแซมที่อยู่อาศัย ซึ่งได้มีการจัดสรรงบประมาณฉุกเฉินไว้ในงบประมาณประจำปี

สำหรับประเทศไทยสามารถนำแนวทางข้างต้นมาเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับแผ่นดินไหวได้ ดังนี้

- 1) การปรับปรุงอาคารให้สามารถต้านทานต่อการเกิดแผ่นดินไหว ซึ่งอาจต้องสร้างความตระหนัก และส่งเสริม/จูงใจให้อาคารเก่ามีการปรับปรุงและให้อาคารที่อยู่นอกพื้นที่ควบคุมมีการก่อสร้างให้ทนทานต่อแผ่นดินไหว
- 2) การพัฒนาระบบเตือนภัยพิบัติล่วงหน้าที่สามารถช่วยให้ประชาชนเตรียมรับมือได้อย่างถูกต้อง โดยข้อความที่จะแจ้งเตือนประชาชนควรบอกระดับความรุนแรงและแนวทางการปฏิบัติตน
- 3) การวางแผนทางในการช่วยเหลือและฟื้นฟูหลังเกิดภัยพิบัติ ควรกำหนดบทบาทของหน่วยงานต่าง ๆ ให้ชัดเจน และอาจต้องพิจารณาตั้งงบประมาณประจำปีสำหรับการรับมือภัยพิบัติ และ
- 4) การสร้างองค์ความรู้ในการรับมือกับสถานการณ์แผ่นดินไหวแก่ประชาชน โดยอาจบรรจุเนื้อหาแผ่นดินไหวในการศึกษาภาคบังคับ จัดให้มีการซักซ้อมอย่างสม่ำเสมอ อบรม และเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนเป็นระยะ ๆ และจัดทำคู่มือการรับมือภัยพิบัติ

ตัวชี้วัดภาวะสังคม

องค์ประกอบหลัก	2566	2567	2566				2567				2568
	ทั้งปี	ทั้งปี	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1
1. การมีงานทำ ^{1/}											
กำลังแรงงาน (พันคน)	40,407.2	40,556.6	40,281.0	40,302.2	40,531.8	40,673.9	40,226.4	40,178.1	40,484.1	40,537.7	40,484.1
% YOY	1.4	-0.2	1.7	1.4	1.1	1.3	-0.1	-0.3	-0.1	-0.3	0.6
การมีงานทำ (พันคน)	39,912.0	39,806.4	39,629.2	39,677.5	40,091.3	40,250.1	39,579.0	39,500.7	40,039.5	40,106.2	39,383.3
% YOY	1.8	-0.3	2.4	1.7	1.3	1.7	-0.1	-0.4	-0.1	-0.4	-0.5
ผู้ว่างงาน (พันคน)	395.2	402.2	421.1	429.0	401.2	329.3	407.7	429.1	413.9	358.2	357.7
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	0.98	1.00	1.05	-21.5	0.99	0.81	1.01	1.07	1.02	0.88	0.88
การทำงานต่ำระดับ (พันคน)	202.1	192.3	227.9	202.6	166.9	210.9	199.5	162.4	191.9	223.6	176.3
2. หนี้ครัวเรือน ^{2/}											
มูลค่าหนี้สินครัวเรือน (ล้านล้านบาท)	16.4	16.4	16.0	16.1	16.2	16.4	16.4	16.4	16.3	16.4	N.A.
% YOY	3.0	0.2	3.8	3.8	3.3	3.0	2.4	1.5	0.8	0.2	N.A.
สัดส่วนต่อ GDP (ร้อยละ)	91.3	88.4	90.8	90.9	91.0	91.4	90.8	89.8	89.0	88.4	N.A.
NPL (ล้านล้านบาท)	1.05	1.22	0.95	1.03	1.05	1.05	1.09	1.16	1.20	1.22	N.A.
% YOY	6.6	16.4	-4.2	-7.3	-4.0	6.6	14.9	12.2	14.1	16.4	N.A.
สัดส่วน NPLs ต่อสินเชื่อรวม (ร้อยละ)	7.65	8.94	7.18	7.66	7.73	7.65	8.01	8.48	8.78	8.94	N.A.
3. สุขภาพและการเจ็บป่วย											
จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคที่ต้องเฝ้าระวัง (ราย) ^{3/}											
- หัด	317	1,868	58	88	107	113	543	136	504	685	389
- ไข้กาฬหลังแอ่น	11	11	2	2	4	3	2	2	3	4	2
- ไข้สมองอักเสบ	893	967	303	209	194	187	516	216	242	193	312
- อหิวาตกโรค	3	4	1	0	1	1	2	0	0	2	1
- มือ เท้า และปาก	64,021	89,794	11,483	9,305	29,974	13,636	15,957	7,847	49,410	16,380	10,684
- บิด	1,541	1,823	401	370	396	314	485	373	553	432	506
- ปอดอักเสบ	292,676	398,201	78,403	57,880	81,054	76,945	96,395	75,975	115,246	110,585	138,418
- ฉีchnu	4,460	4,187	622	797	1,591	1,473	767	732	1,308	1,340	782
- ไข้เลือดออก	157,142	103,601	10,948	23,636	76,579	46,548	24,131	17,702	42,328	19,440	7,236
- ไข้หวัดใหญ่	478,175	650,931	39,457	25,682	211,103	202,741	121,074	99,895	220,228	209,734	267,952
- พิษสุนัขบ้า	4	3	1	1	0	2	0	1	2	0	4
อัตราการตายด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่สำคัญต่อประชากร 100,000 คน											
- ความดันโลหิตสูง	13.50	N.A.	ไม่มีการจัดเก็บข้อมูลเป็นรายไตรมาส								N.A.
- หัวใจขาดเลือด	33.50	N.A.									N.A.
- หลอดเลือดสมอง	58.30	N.A.									N.A.
- เบาหวาน	22.00	N.A.									N.A.
- มะเร็งและเนื้องอกทุกชนิด	132.60	N.A.									N.A.
4. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ^{4/}											
- คดีชีวิต ร่างกาย และเพศ (คดี)	18,716	20,378	4,641	4,790	4,601	4,684	5,181	5,008	5,230	4,959	4,827
- คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน (คดี)	63,527	74,371	14,839	14,308	16,854	17,526	17,624	17,313	20,698	18,736	19,013
- คดียาเสพติด (คดี)	303,414	373,114	84,551	70,069	69,204	79,590	90,011	91,207	95,594	96,302	90,302
การรับแจ้งผู้ประสบภัยสะสมรวม ^{5/}											
- ผู้เสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุจราจรทางบก (ราย)	14,122	14,164	3,782	3,349	3,133	3,658	3,748	3,448	3,128	3,840	3,301
5. การคุ้มครองผู้บริโภค ^{6/}											
5.1 จำนวนเรื่องร้องเรียน (ราย)											
- กรณีสัญญา	1,924	2,172	477	561	455	431	467	420	686	599	625
- กรณีฉลาก	2,421	2,860	793	508	474	646	584	533	886	857	911
- กรณีโฆษณา	3,634	2,594	2,474	330	360	470	807	397	742	648	788
- กรณีขายตรงและตลาดแบบตรง	2,378	2,793	741	513	588	536	609	600	711	873	1,418
- เรื่องอื่น ๆ	21,807	14,989	8,146	5,592	4,428	3,641	3,319	3,567	3,869	4,234	4,310
5.2 จำนวนเรื่องร้องเรียนผ่านสำนักงาน กสทช. ^{7/} (ราย)											
	1,593	1,459	474	371	297	451	414	340	310	395	394

ที่มา : ^{1/} รายงานผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

^{2/} ธนาคารแห่งประเทศไทย

^{3/} สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

^{4/} ระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

^{5/} รายงานสถิติการใช้สิทธิ พ.ร.บ. คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (THAI RSC)

^{6/} สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานกฤษฎีกา

^{7/} สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.)